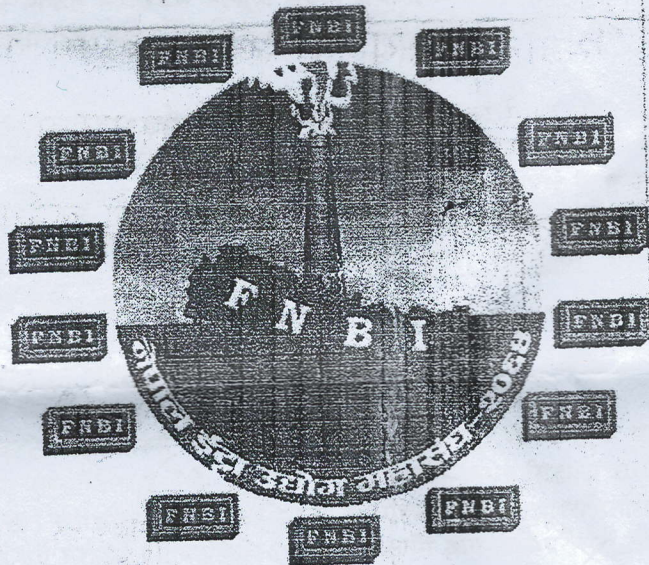

नेपाल ईटा उद्योग महासंघ

सामाजिक आचारसंहिता

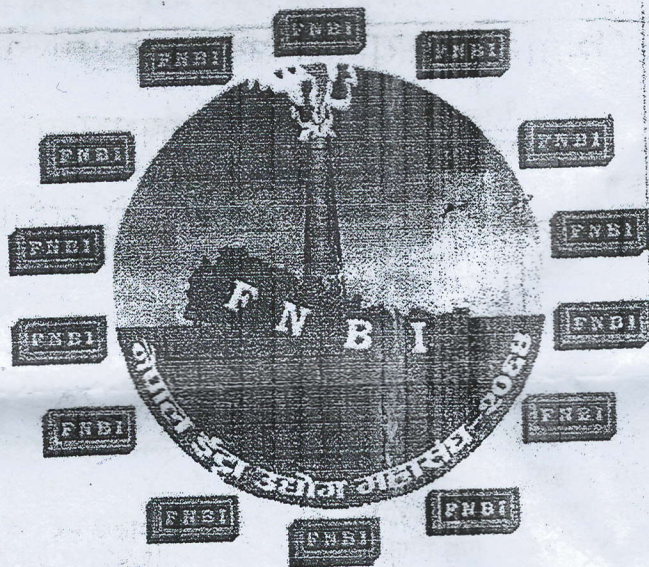
दोश्रो मस्यौदा

१४ असार २०७६

Handwritten signatures and notes are present throughout the lower half of the page. On the left, there are several large, stylized signatures. In the center and right, there are smaller signatures and some illegible handwritten text. A date '२०१३' is written near the top right of the signature area. At the bottom, there are more signatures and some text that appears to be 'तान्त्रिक' (Tantrik).

नेपाल ईट्टा उद्योग महासंघ

सामाजिक आचारसंहिता

दोश्रो मस्यौदा

१४ असार २०७६

Handwritten signatures and notes in Nepali, including names like 'दोश्रो मस्यौदा', '१४ असार २०७६', and various illegible signatures.

1. अवधारणा र उद्देश्य.....

2. आचार संहिताको दायरा

3. कार्यान्वयन रणनीति.....

4. अनुगमन तथा मूल्यांकन.....

सिद्धान्त १: प्रभावकारी रूपमा बालश्रमको अन्त्य

सिद्धान्त २: रोजगारका शर्तहरूमा पारदर्शीता

सिद्धान्त ३: कार्यस्थलमा आधारभूत सुविधा

सिद्धान्त ४: महिला श्रमिकको लागि सुसंरक्षित कार्यस्थल रहने

(This section contains numerous handwritten signatures and scribbles, including the name 'सिद्धि' and the year '१९८१'.)

ईट्टा उद्योग महासंघको आचारसंहिता

1. अवधारणा र उद्देश्य

ईट्टा उद्योग महासंघ (महासंघ) ले नेपाल सरकार द्वारा जारी गरेको श्रम ऐन (२०७४) तथा ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४) लाई मान्यता प्रदान गरी उक्त नितिहरूलाई अभ्यास गरेर सबै श्रमिकहरूको हकहित सुरक्षित गर्ने हेतुले व्यवहारिकतामा आधारित आचारसंहिता अवलम्बन गरी लागू गरिएको छ।

नेपाल सरकारले जारी गरेका विभिन्न ऐन नियम तथा निर्देशिका मा भएकै केहि बुंदाहरु मौसमी तथा संरचनात्मक कठिनाईले व्यवहारमा उतार्न नसकिने तथा केहि बुंदाहरु व्यवहारिकतामा उतार्न दिर्घकालीन समय लाग्ने देखिन्छ। तसर्थ यस आचारसंहिता मार्फत महासंघले आफ्ना सदस्य उद्योगहरूमा ऐन नियम तथा अन्य मानवीय आचरणहरू लागू गर्न यो आचारसंहिता जिल्ला संघ तथा प्रदेश समिति संगको व्यापक परामर्श तथा सहमतिमा तयार गरिएको हो।

ईट्टा उद्योगको सामाजिक छवि तथा सम्मान लाई बढावा दिने औचित्य लिएर यस आचारसंहिताको तयार गरी महासंघका सदस्य उद्योगहरू मार्फत कार्यान्वयन गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। यस अतिरिक्त नैतिकतामा आधारित श्रम व्यवस्थापन अभ्यास द्वारा व्यवसायिक जोखिम कम गर्नुको साथै उत्पादकत्व बढाई दिगो उद्योग संचालनमा सहयोगी हुने विश्वास महासंघले लिएको छ। महासंघ लगायत सबै उद्योगीहरूले निरन्तर रूपमा बालश्रम, गैर पारदर्शी श्रमसम्बन्धको साथै निम्नस्तरको आधारभूत सुबिधा का कारण बढ्दो दबाव को प्रतिकार्य स्वरूप प्रतिबद्धरूपमा आचारसंहिता पालना गर्ने निर्णय गरिएको छ।

2. आचार संहिताको दायरा

महासंघले सबै सदस्य ईट्टा उद्योगहरूले यस आचारसंहितामा उल्लेखित मापदण्डहरू पूरा गर्नेसोच बनाएको छ। सबै सदस्य उद्योगहरूसंग सम्बन्धित उद्योगी, कामदार र नाइकेहरूले निम्न सिद्धान्त तथा मापदण्डहरू पूरा गर्नुपर्ने शर्तको रूपमा लिइएको छ। महासंघले सबै सदस्य ईट्टा उद्योगहरूले यस आचारसंहितामा उल्लेखित निम्न सिद्धान्त तथा मापदण्डहरू पालना गर्ने गराउने प्रतिबद्धताका साथै यसकालागि आवश्यक परामर्श सहयोग प्रदान गर्ने प्रतिबद्धता गर्दछ।

सिद्धान्त १: प्रभावकारी रूपमा बालश्रमको अन्त्य

सिद्धान्त २: पारदर्शी रूपमा श्रम सम्बन्ध तथा रोजगारीको अवस्था

सिद्धान्त ३: आधारभूत सेवा तथा सुबिधा

सिद्धान्त ४: महिला श्रमिकको लागी सुरक्षित कार्यस्थल

3. कार्यान्वयन रणनीति

महासंघले यस आचारसंहितालाई दुई खण्डमा कार्यान्वयन गर्ने रणनीति लिइएको छ।

पहिलो खण्ड: महासंघले जिल्ला संघ मार्फत आफ्ना सदस्यहरूलाई यस आचारसंहिताको औचित्य, अवधारणा तथा मापदण्डको बारेमा बिस्तृत जानकारी तथा तालिम दिन मद्धत गर्नेछ। यसको साथै आचारसंहितामा आधारित नमूना दस्तावेजहरू संलग्न गरिएको उत्तम संचालन कार्यविधि (standard operating practice-SOP) बनाई आचारसंहिताको सफल अभ्यास गर्न सदस्यहरूलाई सहयोग गर्नेछ। महासंघले यस आचारसंहिता कार्यान्वयनको अनुगमन प्रणाली (व्यवहारिक तथा सरल चेकलिष्ट सहित) तयार गर्नेछ।

दोस्रो खण्ड: महासंघले उद्योगहरूमा आचारसंहिता पालना गर्न प्रदेश समितिको नेतृत्वमा जिल्ला संघ मार्फत प्राविधिक अथवा परामर्श सहयोग गर्नेछ। यी सहयोगको कार्य पहिलो चरणको साथ साथै कार्यान्वयन गरिने छ। यसै चरणमा जिल्ला संघको क्षमता अभिवृद्धि पनि गर्दै लैजाने छ। यसमा सहयोग गर्न महासंघले जिल्ला संघको तहमा प्रशिक्षकहरूको टोली तयार गर्नेछ।

4. अनुगमन तथा मूल्यांकन

आचारसंहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आन्तरिक तथा बाह्य अनुगमन प्रणालीलाई अवलम्बन गरि आन्तरिक अनुगमन सम्बन्धित उद्योग भित्रका व्यवस्थापक, सुपरभाइजर, कामदारहरूको प्रतिनिधि र उद्योगी अनिवार्य रूपमा कम्तीमा ३ जना महिला समेटको टोली (समिति) ले सिजनको मध्यमा बार्षिक रूपमा आ अनुगमन गर्नेछ। सोही समितिले आवश्यक सुधारको लागि कार्ययोजना पनि बनाउने छ। अनुगमन को लागि सहित चेकलिष्टको प्रयोग गरी सो समितिले पारित गरेको प्रतिवेदन जिल्ला संघमा पठाउने व्यवस्था गरिएको जिल्ला संघको तहमा संघको सामाजिक समिति तथा केन्द्र प्रतिनिधित्वको साथै एक बाह्य तटस्थ प्रतिनिधि अनिवार्य रूपमा कम्तीमा ३ जना महिला सहित को टोली ले बाह्य अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। समितिले आवश्यक सुधारको लागि सुझाव पनि प्रस्तुत गर्नेछ। बाह्य अनुगमन को लागि ढाँचा सहित चेकलि प्रयोग गरी सो समितिले पारित गरेको प्रतिवेदन महासंघमा पठाउने व्यवस्था गरिएको छ। बाह्य अनुगम खर्चको व्यवस्था जिल्ला संघ तथा महासंघले संयुक्त रूपमा गर्नेछ।

Handwritten signatures and scribbles at the top of the page, including names like 'Sanghi' and 'Sanghi'.

Handwritten signatures and scribbles in the middle and bottom of the page, including names like 'Sanghi', 'Sanghi', and 'Sanghi'.

सिद्धान्त १: प्रभावकारी रूपमा बालश्रमको अन्त्य

१.१ मापदण्ड: कानूनी अभिभावक बिनाका १४ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरु लाई उद्योगमा आउने तथा काममा संलग्नता गराउने छैन।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ अन्तर्गत १४ वर्ष मुनीका बालबालिका लाई कुनै पनि श्रममा संलग्न गर्न निषेध गरिएको आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यस मापदण्डले बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, खेल्ने, आराम गर्ने तथा परिवार संग समय बिताउने अधिकारलाई महत्व दिइएको छ। यस अतिरिक्त कानूनी अभिभावक बिना उद्योगमा आउने बालबालिकाहरु दुर्व्यवहार, बेचबिखन, हिंसा जस्ता अति जोखिममा रहेको मुद्दा लाई पनि यसले सम्बोधन गर्ने आशा गरिएको छ।

मापन सूचक:

- “१४ वर्ष मुनीका बालबालिकालाई (कानूनी अभिभावक बिना) उद्योगमा नल्याउने तथा काममा नलगाउने” भन्ने बुदा कामदार र उद्योग व्यवस्थापन बिच सम्झौतापत्रमा उल्लेख गरिएको।
- उद्योगमा आएका १४ वर्ष मुनीका बालबालिका (कानूनी अभिभावक बिना) लाई जिल्ला संघको रोहवरमा आफ्ना अभिभावकलाई फिर्ता गर्न अथवा पुनर्मिलन गर्न लिखित अभ्यास र अभिलेख राखिएको।

१.२ मापदण्ड: अभिभावक संगै आएका १४ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरु लाई श्रममा संलग्नता लगाउने छैन।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ अन्तर्गत १४ वर्ष मुनीका बालबालिका लाई कुनै पनि श्रममा संलग्न गर्न निषेध गरिएको मा आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यस मापदण्डले बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, खेल्ने, आराम गर्ने तथा परिवार संग समय बिताउने अधिकारलाई महत्व दिइएको छ। यस अतिरिक्त बालबालिकाहरुले अभिभावकलाई उत्पादन प्रक्रियामा सहयोग पुर्याउनु गदा शिक्षाको पहुच बाट बाहिरिने मुद्दा लाई पनि यसले सम्बोधन गर्ने आशा गरिएको छ।

मापन सूचक:

- उद्योगमा आएका १४ वर्ष मुनीका बालबालिका र सम्पूर्ण कामदारको उमेर खुले आधिकारिक अभिलेख राखिएको।
- “१४ वर्ष मुनीका बालबालिकालाई श्रममा नलगाउने” भन्ने बुदा श्रमिक र उद्योग व्यवस्थापन बिच सम्झौतापत्रमा उल्लेख गरिएको।

१.३ मापदण्ड: १५ देखि १८ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरु लाई विशेष परिस्थिति र शर्तमा मात्रै श्रममा संलग्नता लगाउने।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५ अन्तर्गत १५ देखि १६ वर्ष भित्रका बालबालिका लाई कुनै पनि श्रममा परिस्थिति र शर्तमा मात्रै श्रममा संलग्नता लगाउन पाउने दफाको आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ।

मापन सूचक:

- १५ देखि १८ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरुको कानूनी अभिभावक द्वारा काम गर्न दिइएको स्वीकृति पत्रको अभिलेख राखेको
- १५ देखि १८ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरुले काम गर्न मिल्ने सशर्तहरु उल्लेख भएको सम्झौता पत्रको अभिलेख राखेको

१५ देखि १८ वर्ष मुनीका बालबालिकाहरुको सूची सम्बन्धित निकायमा अभिलेख दिइएको

सिद्धान्त र रोजगारको अवस्था पारदर्शीता

२.१ मापदण्ड: आवश्यक आधिकारीक र प्रामाणिक अभिलेख सहित रोजगारीको अवस्था भएको

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत सम्झौता बिना श्रममा लगाउन नपाइने वफाको आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यस मापदण्डले आधिकारिक अभिलेख माफत काम कर्तव्य तथा अधिकारको सुरक्षा र सुनिश्चित गर्नेलाई महत्व दिइएको छ। यस अतिरिक्त ज्याला सहित रोजगारीका अवस्थाहरुमा पारदर्शीताको साथै कामदारको अभिलेख व्यवस्थित गर्न मद्दत पुर्याउने छ।

मापन सूचक:

- ज्याला, रोजगारको अवस्था र अन्य सेवा सुविधा स्पष्ट खुलेको दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरिएको लिखित आधिकारीक सम्झौता पत्र।
- अधिकतम दैनिक ८ घण्टा वा साप्ताहिक ४८ घण्टा (आधा घण्टाको विश्राम सहित)
- हप्ताको अधिकतम २० घण्टा overtime गर्न कामदारको इच्छा भएको।
- हप्ताको एक दिन विदा भएको
- कामको अवधि, काम र समय समेतको विवरण खुलेको
- काम गरेको ज्यालाबाट बाट ५० प्रतिशत पेशकी कटाएर प्रत्येक महिना ज्याला भुक्तानी गरिने

२.२ मापदण्ड: बैंक माफत पारिश्रमिकको भुक्तानी गरिने

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ।

मापन सूचक:

- कामदारको सुविधा अनुसार बैंक वा नगद मा भुक्तानी लिने दिने व्यहोरा सम्झौतामा उल्लेख गर्ने
- नियमित कामदारको अभिलेख अनुसार बैंक खातामा जम्मा गरेको भौचर

२.३ मापदण्ड: न्यूनतम ज्यालाको व्यवस्था गरिएको

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यो मापदण्डले कामदारको परिश्रमको वैज्ञानिक रुपमा उचित मूल्यांकन गरी सरकारले तोकेको न्यूनतम ज्याला आधारमा ज्याला मूल्य निर्धारण हुनेछ।

मापन सूचक:

- महासंघ अथवा जिल्ला संघले परिश्रमको वैज्ञानिक रुपमा उचित मूल्यांकन गरी न्यूनतम ज्याला मूल्य निर्धारण गरेको अनुसार पारिश्रमिक दिइएको अभिलेख।

२.४ मापदण्ड: मूष ससान्त भित्र आन्तरिक लेवर अडिट गरिएको

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ।

मापन सूचक:

- महासंघको सल्लाह र मार्गदर्शन अनुरूप आन्तरिक श्रम अडिटको रिपोर्ट

सिद्धान्त ३: कार्यस्थलमा आधारभूत सुविधा

३.१ मापदण्ड: सुरक्षित आवासको व्यवस्था गरिएको

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ।

मापन सूचक:

- कामदारको आवास चिम्नी बाट आवश्यक दूरीमा र कामदारको इच्छा अनुरूप बनाइएको
- ५० भन्दा बढि कामदार भएमा अलग बिश्राम गर्ने स्थल
- चमेना गृहको व्यवस्था भएको (५० जना भन्दा बढी कामदार भएको खण्डमा)

३.२ मापदण्ड: महिला तथा पुरुष कामदारहरुको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था गरिने।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यस मापदण्डले कामदारको व्यक्तिगत सरसफाई, स्वास्थ्य तथा सुरक्षा को मुद्दालाई समाधान गर्न मद्दत पुर्याउने छ। महिला तथा पुरुषको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्थाले महिला कामदारको महिला स्वास्थ्य, स्वच्छता र सुरक्षाको लागि सुनिश्चित गर्न मद्दत गर्नेछ।

मापन सूचक:

- प्रति १५ जना श्रमिक बराबर एक व्यवस्थित शौचालय तथा महिला पुरुष को लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था गरिएको।
- शौचालय प्रयोग गर्नको लागि कामदारको पहुँच भएको स्थानमा अवस्थित भएको।
- शौचालय सरसफाई गर्ने व्यवस्था गरिएको।
- खुला रुपमा दिशा गर्न निषेध गरिएको।

३.३ मापदण्ड: सफा पानीको व्यवस्थामा पहुँच भएको।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यस मापदण्डले कामदारको व्यक्तिगत स्वास्थ्य, स्वच्छता तथा पानी जन्य रोग बाट सुरक्षा को मुद्दालाई समाधान गर्न मद्दत पुर्याउने छ।

मापन सूचक:

- दैनिक ५ लिटर प्रति व्यक्ति पिउनयोग्य खानेपानी को लागि व्यवस्था गरिएको।
- घरायसी प्रयोजनको लागि दैनिक ३० लि सफा पानी को व्यवस्था।
- पानी शुद्धिकरण तथा पानीजन्य रोग बारे सचेतना गराउने।

३.४ मापदण्ड: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएको ।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ । यस मापदण्डले कामदारको आकस्मिक रुपमा आईपर्ने स्वास्थ्य समस्या, व्यक्तिगत स्वास्थ्यको प्राथमिक उपचार गरी ठूलो घनजनको क्षति हुनबाट जोगाउन मद्दत पुर्याउने छ ।

मापन सूचक:

- प्राथमिक उपचार मा तालिम प्राप्त कम्तिमा २ जना उद्योग संचालन दौरान उपलब्ध गरिएको ।
- "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" अनुरूप प्राथमिक उपचार बाकस उपलब्ध गरिएको । (आइस प्याक बाहेक)

३.५ मापदण्ड: बत्तिसमा पहुँच भएको ।

औचित्य: यस मापदण्डले कामदार, विशेषत महिला, को सुरक्षा लाई ध्यानमा राखेको छ ।

मापन सूचक:

- कार्यस्थल, आवास तथा शौचालय मा बत्तिको व्यवस्था गरिएको ।

३.६ मापदण्ड: व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यका उपाय अवलम्बन गरिएको ।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ । यस मापदण्डले व्यवसायजन्य खतरा तथा जोखिमलाई न्यूनिकरणको लागि महत्वपूर्ण व्यवस्था हुने ।

मापन सूचक:

- आगो संग सम्बन्धित काम गर्ने लाई प्रत्येक २ घण्टाको ३ सिफ्ट र विचमा १ घण्टाको विश्राम
- इट्टा पकाउने ठाँउमा सावधानी सूचना सहित ६ इन्च इन्सुलिन
- नचिप्लिने सतह मिलाइएको बाटो र सुरक्षित भर्याग
- मसिनमा सुरक्षा सामाग्री सहित दक्ष कामदारको मात्र प्रयोग
- छेकबार लगाइएको खाल्डा वा पोखरी
- सुरक्षा तथा स्वास्थ्य समिति (२० भन्दा बढी भएमा)
- व्यवसायजन्य खतरा तथा जोखिमको बारेमा चेतना मुलक कार्यक्रम
- व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्रीका व्यवस्था गरिएको
- उद्योगको महिला तथा पुरुष कामदारको संख्या र सन्दर्भ हेरी सबै प्रकारको सरोकारवालाहरुको प्रतिनिधित्व (सकैसम्म ३३ प्रतिशत महिला) हुने गरी एक OSH समितिको कार्यशील रहेको ।
- OSH समितिको माइन्चूत
- उद्योग स्तरीय व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्यको निति तथा नियम जसमा निम्न कुराहरु पनि उल्लेखित भएको हुनेछ । इट्टा बोक्ने श्रमिकलाई क्षमता र स्वेच्छा अनुरूप भार बोक्न दिइएको

३.७ मापदण्ड: व्यक्तिगत दुर्घटना विमा भएको ।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत प्रत्येक श्रमिकको अनिवार्य रूपमा दुर्घटना विमा गर्नुपर्ने भन्ने दफाको आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ । यस मापदण्डले इट्टा उद्योगमा खतरायुक्त कार्यको जोखिम स्थानान्तरण गरी उद्योगी र कामदार दुबैलाई रक्षा र लाभ पुर्याउने उपायको रूपमा लिइएको छ ।

मापन सूचक:

- कम्तीमा रु ७ लाखको दुर्घटना विमा गरेको आधिकारिक विमा कागजात ।

३.८ मापदण्ड: चिकित्सा विमा को व्यवस्था गरिएको

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत प्रत्येक कामदारको अनिवार्य रूपमा दुर्घटना विमा गर्नुपर्ने भन्ने दफाको आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ । यस मापदण्डले श्रमिकको मनोबलसाथै उनीहरूको उत्पादकत्व बढाउन पनि सहयोग पुर्याउने छ । इट्टा उद्योगमा खतरायुक्त कार्यको जोखिम स्थानान्तरण गरी उद्योगी र कामदार दुबैलाई रक्षा र लाभ पुर्याउने उपायको रूपमा लिइएको छ ।

मापन सूचक:

- कम्तीमा रु १ लाखको चिकित्सा विमा जसमा उद्योगको तर्फ बाट विमा प्रिमियमको लागी कम्तीमा ५० प्रतिशत लगानी गरिएको आधिकारिक विमा कागजात ।

३.९ मापदण्ड: विश्राम गर्ने समयको व्यवस्था गरिने ।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "इट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ । यस मापदण्डले श्रमिकले गर्ने अत्यन्त शारीरिक र भारी काम गर्दा लिनुपर्ने शारीरिक विश्रामको महत्व जसकारण स्वस्थ कामदारको उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्न मद्दत पुर्याउने छ । यसको साथै विश्रामको लागि आधिकारीक तोकिएको समयले गर्दा सबैमा अनुशासन पनि अवलम्बन हुने आशा लिइएको छ ।

मापन सूचक:

- उद्योगको काम र मौसम को अवस्था र सन्दर्भ हेरी प्रत्येक ५ घण्टाको लगातार काम पश्चात आधा घण्टाको विश्राम समय तोकिएको ।

सद्दान्त ४: महिला श्रमिकको लागि सुरक्षित कार्यस्थल रहने

३.१ मापदण्ड: गुनासो तथा विवाद व्यवस्थापन प्रणाली अवलम्बन गरिने ।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको श्रम ऐन २०७४ अन्तर्गत व्यक्तिगत तथा सामूहिक गुनासो तथा विवाद समाधान गर्नु पर्ने बुँदा को आधारमा यो मापदण्ड जारी गरिएको छ । यस मापदण्डले महिला कामदारको सुरक्षा लगाएत उद्योग भित्र हुने विवादको न्यायोचित समाधान गर्न मद्दत पुर्याउने छ ।

मापन सूचक:

- व्यवस्थापन, श्रमिक तथा नाइके को प्रतिनिधि (महिला को अनिवार्य सहभागीता साथै संख्याको आधारमा सहभागीता) सहितको गुनासो समाधान समिति व्यवस्थित गरी क्रियाशील भएको ।
- गुनासो समाधान गर्न आधिकारिक प्रक्रिया स्थापित भएको ।
- गुनासो समाधान गर्न आधिकारिक प्रक्रिया बारे सबै महिला तथा पुरुष कामदार लाई जानकारी भएको ।

३.२ मापदण्ड: एकलै आएका महिला तथा पुरुष को लागि अलग अलग आवास व्यवस्था गरिएको।

औचित्य: नेपाल सरकारले जारी गरेको "ईट्टा उद्योगमा काम गर्ने श्रमिकको लागि व्यवसायजन्य सुरक्षा एवं स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिका (२०७४)" को आधारमा यो मापदण्ड अवलम्बन गरिएको छ। यो मापदण्ड उद्योगमा एकलै काम गर्न आएका महिला कामदारको सुरक्षाको लागि महत्वपूर्ण रहेको छ।

मापन सूचक:

- एकलै आएका महिला तथा पुरुष को लागि अलग अलग सामूहिक सुत्वा इच्छा अनुसार आवास व्यवस्था।

३.३ मापदण्ड: गर्भवती महिलाहरूको लागि स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएको।

औचित्य: अधिकांश इट्टा उद्योगमा महिला श्रमिकको पनि बाहुल्यता रहेको छ। उनीहरूको मातृ तथा शिशु स्वास्थ्यको सेवा मा पहुँच पुर्याई यस उद्योगलाई महिला कामदारलाई पनि आकर्षित गर्ने आशा लिइएको छ।

मापन सूचक:

- गर्भवती महिलाहरूको लागि स्वास्थ्य सेवामा पहुँच दिन विभिन्न उपाय अपनाइएको अभिलेख।
- उद्योग भित्र अभिभावक संग आएका अथवा वालिग किशोरी (१९ देखि २० वर्ष सम्म) कामदारको सुरक्षाको लागि चेतना कार्यक्रम व्यवहारिक तथा आवश्यकता अनुसार गरिएको।

३.४ मापदण्ड: दिवा शिशु स्याहार केन्द्रमा पहुँच भएको।

औचित्य: अधिकांश इट्टा उद्योगमा महिला श्रमिकको पनि बाहुल्यता रहेको छ। शिशु स्याहार केन्द्र संचालन अथवा सेवा मा पहुँच पुर्याई महिलाहरूको साथमा भएका ५ वर्ष मुनीका शिशुहरूको स्वास्थ्य तथा स्याहारको साथै कामदारको उत्पादकत्वमा पनि बृद्धि भई महिला कामदारलाई पनि आकर्षित गर्ने आशा लिइएको छ।

मापन सूचक:

- सहजकर्ता सहितको दिवा शिशु स्याहार केन्द्र उद्योग परिसर भित्र सुरक्षित स्थान, अथवा पायक पर्ने उद्योगहरूको समुक्त दिवा शिशु स्याहार केन्द्र संचालन अथवा नजिकको शिशु स्याहार केन्द्र संगको सम्झौता भएको।